

Sygn. akt IV KK 283/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry
w sprawie **J. J.**

obwinionego z art. 92 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 grudnia 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt VII Ka [...]

zmieniającego wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w B.

z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt III W [...]

**uchyła zaskarżony wyrok oraz zmieniony nim wyrok Sądu
Rejonowego w B. obwinionego J. J. uniewinnia od dokonania
zarzucanego mu czynu, a kosztami procesu obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

J. J. został obwiniony o to, że:

1. W dniu 13 czerwca 2014 r. około godziny 12:20 na ulicy L. w B., kierując pojazdem marki K. o numerze rejestracyjnym [...], nie dostosował się do znaku drogowego B - 1 „zakaz ruchu w obu kierunkach” z tabliczkami o treści „Nie dotyczy zaopatrzenia w godzinach 18:00 - 10:00, pojazdów upoważnionych” oraz „Dotyczy osób niepełnosprawnych”.

tj. o wykroczenie z art. 92 § 1 k.w.;

2. Ponadto w tym samym miejscu i czasie wbrew obowiązkowi nie udzielił Strażnikowi Miejskiemu upoważnionemu z mocy ustawy do legitymowania informacji co do tożsamości własnej w zakresie imion swoich rodziców.

tj. o wykroczenie z art. 65 § 2 k.w.

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt III W [...]:

I. uznał obwinionego J. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, opisanego w pkt. 1 wyczerpującego ustawowe znamiona wykroczenia z art. 92 § 1 k.w. i za to na mocy art. 92 § 1 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 2000 zł;

II. na mocy art. 5 § 1 pkt. 1 k.p.w. uniewinnił obwinionego od popełnienia czynu z pkt 2;

III. na mocy art. 118 § 1 k.p.w. i art. 627 k.p.k. w zw. z art. 119 k.p.w. i art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 300 zł obejmujące opłatę w wysokości 200 zł oraz wydatki postępowania w wysokości 100 zł.

Apelację od tego wyroku złożył obwiniony J. J. zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych oraz brak wnikliwości w rozpoznaniu sprawy. Wskazał, że brak jest podstaw do przyjęcia, że to on był kierującym samochodem, nie wynika to ze zgromadzonego materiału dowodowego, nie ustalono o której godzinie samochód wjechał na ul. L., gdzie jest dozwolony wjazd dla zaopatrzenia pomiędzy godz. 18.00 a 10.00. Podniósł, że tabliczka „nie dotyczy osób niepełnosprawnych” jest niezgodna z załącznikiem nr 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. oraz z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Ponadto dodał, że kara 2000 zł jest nadmiernie represyjna.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt VII Ka [...], zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną wobec obwinionego J. J. karę grzywny obniżył do kwoty 500 zł, a w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w B. kasację złożył Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył ten wyrok w całości na korzyść J. J. i **zarzucając** rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, to jest art. 92 § 1 k.w., polegające na uznaniu obwinionego za winnego popełnienia przypisanego mu czynu pomimo, iż działaniem swym nie wyczerpał znamion wykroczenia określonego w tym przepisie, albowiem na etapie postępowania odwoławczego nastąpiła zmiana przepisów polegająca na utracie mocy, w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, przepisu zezwalającego uprawnionym organom na wyłączenie prawa osób niepełnosprawnych do niestosowania się do znaku drogowego B - 1, poprzez umieszczenie tabliczki z napisem: „Dotyczy także niepełnosprawnych”, **wniósł o** uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w B. oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w B. i uniewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich zasługuje na uwzględnienie.

Rację ma Rzecznik Praw Obywatelskich, gdy podnosi, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego wskazanego w zarzucie kasacji. Nie można bowiem podzielić wyводу Sądu Okręgowego w B., że skoro wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. U 4/14, odnośnie możliwości umieszczenia tabliczki: „Dotyczy osób niepełnosprawnych” pod znakiem drogowym, skutkował utratą mocy skarżonego przepisu dopiero od dnia 30 czerwca 2015 r., to powyższe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, nie ma zastosowania w odniesieniu do obwinionego J. J., gdyż popełnił on przypisane wykroczenie w dniu 13 czerwca 2014 r.

Poza sporem jest, że w świetle przepisów obowiązujących w dacie popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu, osoba niepełnosprawna o obniżonej sprawności ruchowej, kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym kartą parkingową mogła nie stosować się do niektórych znaków drogowych, dotyczących

zakazu ruchu lub postoju, w zakresie określonym przepisami, o których mowa w art. 7 ust. 2. ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2012, poz. 1137). Również w myśl przepisów obowiązujących w datach orzekania przez Sądy obu instancji, osoba niepełnosprawna, legitymująca się kartą parkingową, kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym tą kartą, mogła nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, w zakresie określonym przepisami o których mowa w powołanym przepisie art. 7 ust. 2, (por. też art. 8 ust. 1, ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym).

Nie budzi wątpliwości, że obwiniony J. J. jest osobą niepełnosprawną (k.34, k. 61). Sąd Rejonowy w B. w uzasadnieniu wyroku, wskazał, że w tym Sądzie toczyło się więcej spraw obwinionego o analogiczne, bądź identyczne wykroczenia (k 52, 54), zaś na rozprawie w dniu 15 maja 2015 r. ujawnił akta spraw oznaczonych sygn. W [...], III W [...], III W [...], III W [...], III W [...], III W [...] Sądu Rejonowego w B. (k. 43).

W apelacji obwiniony też podniósł, że jest osobą niepełnosprawną, o ograniczonej sprawności ruchowej, posiada kartę parkingową osoby niepełnosprawnej, dlatego w myśl przepisów art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym, może nie stosować się do znaku drogowego B - 1, zaś umieszczenie tabliczki: „Dotyczy osób niepełnosprawnych” pod znakiem drogowym B - 1, nie pozbawiało go tego prawa, wskazując przy tym na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. U 4/14

Przypomnieć należy, że zgodnie z § 33 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. z dnia 12 października 2002 r., Nr 170, poz. 1393) uprawniona osoba niepełnosprawna o obniżonej sprawności ruchowej, kierująca pojazdem samochodowym oraz kierujący takim pojazdem przewożący taką osobę, mogą, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności, nie stosować się do zakazów wyrażonych znakami: B -1, B - 3, B - 3a, B - 4, B - 10, B - 35, B - 37, B - 38, B - 39. Załącznik nr 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa

ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2003 r., nr 220, poz. 2181) zezwalał uprawnionym organom wyłączenie w/w prawa osób niepełnosprawnych, poprzez umieszczenie tabliczki z napisem: „Dotyczy także niepełnosprawnych”, jeżeli warunki lokalne uzasadniały ujęcie zakazami wynikającymi z tych znaków również uprawnione osoby niepełnosprawne o ograniczonej sprawności ruchowej.

Jednakże w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy w B. obwazywał wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. U 4/14, który orzekł, że pkt 3.1.2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach w części zawierającej zdanie: „Jeżeli warunki lokalne uzasadniają ujęcie zakazami wynikającymi z tych znaków również uprawnione osoby niepełnosprawne o ograniczonej sprawności ruchowej, to pod znakiem należy umieścić tabliczkę z napisem: «Dotyczy także niepełnosprawnych»”, jest niezgodny z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny wskazał również, że przepis wymieniony w części I, w zakresie tam określonym utraci moc obowiązującą z upływem 30 czerwca 2015 r.

Skoro więc na etapie postępowania odwoławczego nastąpiła zmiana stanu prawnego i w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy w B., to jest w dniu 26 stycznia 2016 r., przepis zezwalający uprawnionym organom na wyłączenie praw osób niepełnosprawnych, poprzez umieszczenie tabliczki z napisem: „Dotyczy także niepełnosprawnych” utracił już moc, to okoliczność ta, w myśl unormowania art. 2 § 1 k.w., musi skutkować przyjęciem ustalenia, że zachowanie obwinionego J. J., polegające na tym, że w dniu 13 czerwca 2014 r. w B. wyjechał na ulicę L. nie łamiąc przy tym przepisów prawa. W tej sytuacji skoro w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy w B., obwiniony J. J. swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion wykroczenia określonego w art. 92 § 1 k.w., to ten Sąd powinien był zmienić zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w B. i uniewinnić obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Z rażącą obrazą wskazanego w zarzucie kasacji przepisu

prawa materialnego, tj. art. 92 § 1 k.w., Sąd Okręgowy w B. tego jednak nie uczynił.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 § 2 k.p.k., uchylił zatem zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w B. oraz zmieniony nim wyrok Sądu Rejonowego w B. i uniewinnił obwinionego J. J. od dokonania zarzucanego mu czynu.